

FARNÍ INFORMÁTOR

32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 12. LISTOPADU 2006

Duše má, chval Hospodina.

Historické setkání Jana Pavla II. s 13.000 českých a moravských poutníků v Aule Pavla VI. ve Vatikánu po slavné kanonizaci Anežky Přemyslovny v bazilice sv. Petra v Římě, v neděli 12. listopadu 1989

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, právě dnes je tomu sedmnáct let, co byla ke cti oltářů povýšena svatá Anežka Přemyslovna. I přesto, že žila v době, která je té naší velmi vzdálená, zůstává i dnes zářným příkladem křesťanské víry a hrdinské lásky. Na její přimluvu prosme:

L: BOŽE, VELIKÝ VE SVÝCH SVATÝCH, VYSLYŠ NÁS.

- Prosíme Tě za svatou Církev Boží, aby upřímným a pokorným nasloucháním tvému Slovu dokázala moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat.
- Za křesťany, aby svou modlitbou a spoluprací přispívali k šíření Božího království na zemi, a tak se v duchovně vyprahlém světě stávali pramenem vody živé.
- Abychom po příkladu sv. Anežky přijímali s důvěrou události, které nám Prozřetelnost připravila a vždy si byli vědomi, že vše pomíjí, jen tvá Pravda zůstává navěky.
- Za nemocné a trpící naší farnosti, aby v pohledu na svatou Anežku, sklánějící se k nářku trpících, zakusili útěšnou přítomnost Krista, který svým křížem vykoupil svět.
- Prosíme tě za všechny věrné zemřelé, ať na přimluvu tvé Božské Matky a pro modlitby tvé Církve, dojdou věčného života.

K: Bože, tvé milosrdenství je nezměrné a tvá dobrotivost jako nevyčerpatelný poklad. Shlédni milostivě na naše pokorné prosby a vyslyš modlitbu této své rodiny.
Skrze Krista našeho Pána.

L. Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – 1 KRÁL 17,10-16

Čtení z první knihy Královské.

Prorok Eliáš šel do Sarepty. Přišel k bráně města, a hle – jedna vdova tam právě sbírala dříví. Zavolal ji a řekl: „Prosím, dej mi trochu vody v nádobě, abych se napil.“ Když mu pro ni šla, zavolal za ní: „Vezmi s sebou také kousek chleba!“ Ona odpověděla: „Jako že je živ Hospodin, tvůj Bůh, nemám nic upečeného, ale jen hrst mouky v hrnci a trochu oleje ve džbánu. Právě sbírám pár kousků dřeva, pak půjdu a upeču z toho sobě i svému synu. Najíme se a umřem.“ Eliáš jí řekl: „Buď bez starosti, jdi a udělej, jak jsi řekla. Nejdřív z toho upeč mně malou placku a přines mi to, pak půjdeš a upečeš sobě a svému synu. Neboť tak praví Hospodin, Bůh Izraele: Nevyprázdní se hrnec s moukou a neubude ve džbánu s olejem až do dne, kdy Hospodin sešle déšť na zemi!“ Ona tedy šla a udělala podle Eliášových slov a jedla ona, on i její syn po drahý čas. Z hrnce se mouka nevyprázdnila a ze džbánu oleje neubývalo podle Hospodinova slova, které promluvil skrze Eliáše.

ŽALM 146

Hospodin zachovává věrnost navěky, – zjednává právo utlačeným, – dává chléb lačným. – Hospodin vysvobozuje vězně. Hospodin otvírá oči slepým, – Hospodin napřimuje sklíčené, – Hospodin miluje spravedlivé, – Hospodin chrání přistěhovalce. Hospodin podporuje sirotka a vdovu, – ale mate cestu bezbožníků. – Hospodin bude vládnout na věky, – tvůj Bůh, Sióne, po všechna pokolení.

2. ČTENÍ – ŽID 9,24-28

Čtení z listu Židům.

Kristus nevešel do svatyně, zbudované lidskýma rukama, která je jenom napodobeninou té pravé, ale do samého nebe, aby se teď staral o naše záležitosti u Boha. A není třeba, aby víckrát obětoval sám sebe, jako velekněz vchází do velesvatyně rok co rok s cizí krví, jinak by musel trpět už mnohokrát od stvoření světa. Ale zjevil se teď na konci věků jednou provždy, aby svou obětí odstranil hříchy. A jako je lidem určeno, že musí jednou umřít, a pak nastane soud, podobně je tomu i u Krista: když byl jednou podán v oběť, aby na sebe vzal hříchy celého množství lidí, objeví se podruhé – ne už pro hříchy – ale aby přinesl spásu těm, kteří na něho čekají.

EVANGELIUM – MK 12,38-44

Slova svatého evangelia podle Marka.

Ježíš učil (zástupy): „Varujte se učitelů Zákona! Chodí rádi v dlouhých řízách, mají rádi pozdravy na ulicích, první sedadla v synagógách a čestná místa na hostinách; vyjídají vdovám domy pod záminkou dlouhých modliteb. Ty stihne tím přísnější soud.“ Potom se posadil proti chrámové pokladnici a díval se, jak lidé dávají do pokladnice peníze. Mnoho boháčů dávalo mnoho. Přišla také jedna chudá vdova a dala dvě drobné mince, asi tolik jako pár halířů. Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám: Tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž tam dali ze svého nadbytku, ona však dala ze svého nedostatku. Dala všechno, co měla, celé své živobytí.“

„DIE GROSSE STILLE“

V zapadlém údolí na svahu francouzských Alp, nedaleko Grenoblu, založil sv. Bruno v roce 1084 Velkou kartouzu (*Grande Chartreuse*), která je kolébkou kartuziánů¹. Několikrát byla v průběhu staletí důsledkem požárů rozbořena a znovu vystavěna. V roce 1912 byla jako historická památka zařazena mezi kulturní památky, čímž je zajištěna její ochrana a nezbytné restaurátorské zásahy. Mniši, kteří byli v důsledku protináboženských zákonů z kartouzy vyhnáni v roce 1903, se na toto místo vrátili až v roce 1940 po delším italském exilu. Od té doby tu v nerušeném tichu skalnaté krajiny, která je obklopuje, vedou život eremitů zčásti temperovaný cenobitizmem, podle regulí svého řádu, který je jedním z nejpřísnějších mezi těmi, co dosud ze středověku přetrvaly. Každý z mnichů má k dispozici celkem rozměrnou celu s lůžkem, zákoutím modlitby, regálem s několika knihami, stolem a malými kamny. Den je rozdělen mezi recitaci liturgie hodin v chóru, osobní modlitbu, studium, manuální práci, nezbytný čas k jídlu a odpočinek.

Modlitba a mlčení

Jídlo mniši dostávají maličkým okénkem, umístěným nedaleko vstupu do cely, a každý je konzumuje sám. Maso je zcela vyloučeno. Od 14. září do velikonoce trvá půst. Po tuto dobu se podává jediné jídlo a to v poledne. Večer je dovolena svačina, kterou tvoří jen chléb. Po zbytek roku se zachovává půst každý pátek a o vigílii velkých slavností. Jeden

¹ Dnes je ve světě 19 kartuziánských komunit čítajících kolem ³⁷⁰ mnichů a 5 komunit kartuziánek s asi 75 mniškami.

den v týdnu se mniši postí jen o chlebu a vodě. V neděli a o velkých svátcích se eremitský život otvírá mírné dimenzi komunitního života: polední jídlo se konzumuje společně v refektáři, ale v mlčení. Každou neděli je i krátká společná rekreace. Jednou za týden, obvykle v pondělí, se koná procházka po okolí kláštera, která umožňuje krátkou konverzaci. Uprostřed každé noci se vstává k recitaci matutina. Jsou tedy tři hodiny spánku, tři hodiny modlitby v chóru a pak další tři hodiny spánku.

Život modlitby čerpá z eucharistie. Liturgii hodin mnich recituje zčásti o samotě v cele a zčásti společně s ostatními v chóru. Společná modlitba je nezbytným završením osobní modlitby, a stává se vnějším znamením a projevem vnitřní kontemplace. Společná modlitba pak nachází ozvěnu v modlitbě osobní, kdy se duše - v niterném odevzdání - dává beze slov Bohu. V průběhu staletí se řád vždy snažil přizpůsobit liturgické úkony požadavkům eremitského života.

Modlitba převážně směřuje ke spojení duše s Bohem. Vnitřní aspekt úcty a kontemplace božských tajemství, jež připomíná liturgie, zaujímají v kartuziánské spiritualitě ústřední postavení. Slavení eucharistie je v souladu s eremitským stylem života, živeno niterným duchovním přijímáním, které pochopitelně nevyklučuje formu aktivní účasti, ale směřuje k oslabení jakéhokoli vnějšího projevu. Mnišský oděv se skládá z dlouhé tuniky, která je kolem boků přepásána bílým pásem, dále pak škapulíře, jehož přední a zadní část je spojena bočními pruhy, zvanými „steh sv. Benedikta“.

Německý režisér Philip Gröning dostal od převora *Grande Chartreuse*, - který je rovněž generálním představeným kartuziánů – svolení, natočit film uvnitř kláštera. Jde o zcela mimořádnou událost, protože nikdy předtím k ničemu podobnému nedošlo. Svolení k natáčení bylo výsledkem dlouhého a upřímného vztahu režiséra k otci převorovi, který trvá celých devatenáct let. Gröning tedy žil v klášteře, kde mohl pomocí televizní kamery zaznamenat život mnichů. Režisér žil podle stejných regulí, jakými se řídí život mnichů, účastnil se společných liturgií a sdílel stejné obyčeje.

Film s názvem „*Velké ticho*“ točil asi čtyři měsíce, na jaře a v létě 2002, dále pak tři týdny v zimě 2003 a nakonec tři dny v prosinci 2003. Výsledkem této práce je širokoúhlý film o délce 160 minut, určený pro běžné kinosály v 35mm kopiích, pocházejících z původního materiálu, točeného v HD Cam,

mixovaným s 35mm originálem a několika reprízami v Super 8. Záměrem filmu je představit život mnichů, přičemž vůči nim i věcem, co tvoří jejich svět zaujímat postoj kontemplace, kterým se vyznačuje jejich spiritualita. Vše se odehrává v *Grande Chartreuse*, bez jakýchkoli vstupů či manipulací zvencí. Není tu žádná doprovodná hudba,

vyjma naživo natáčených liturgických zpěvů. Neuslyšíme jedině slovo komentáře. Film provázejí jen slova Písma.

Zatvorník mezi zatvorniky

„Mezi podmínkami, které mi byly uloženy před započtím díla – říká Gröning – bylo, že nesmím používat žádného umělého osvětlení. Vše jsem musel dělat sám. Pracoval jsem s kamerou, natáčel zvuk, nosil 20 kg výbavy. V některých chvílích jsem měl dojem, že to vůbec nedokážu. Natočil jsem asi 120 hodin materiálu. Kazetu denně, čili 49 minut, ne jednou víc, podruhé méně. Žil jsem stejným režimem jako

mniši a své režisérské práci jsem se věnoval v době, kdy konali manuální práci: dvě, tři hodiny denně. Po zbytek dne jsem žil jejich regulemi. Dělal jsem úklid a pracoval na zahradě. Navíc, s úcty k duchu kartuziánského života jsem nikdy netočil tutéž scénu dvakrát. Pokud se první natáčení zdařilo, znamenalo to, že jsem byl ve správném duchovním rozpoložení a měl jsem v tomto směru pokračovat. Pokud se nezdařilo, pochopil jsem, že jdu špatným směrem a nemá cenu se vzpírat. Prvním cílem, který jsem si stanovil, spočíval v tom, že vyloučím veškerá *klišé*. Nechtěl jsme točit typ scén, jak si je představujeme na základě našeho způsobu vidění mnišského života.

„Kartuziánská řehole stanoví, že je třeba mluvit co nejméně. Jsou místa, kde není dovoleno vůbec promluvit. Rozlehlé prostory umožňují i těm, kdo společně pracují, aby měli kolem sebe sféru samoty. Když někdo krájí v kuchyni zeleninu, druhý, který koná tutéž práci se cítí tak vzdálen, že prvního ani nevnímá. V tomto prostředí jsem se snažil

pohybovat co nejpomaleji. Na začátku jednoho natáčení byl tou nejprotivnější skutečností hluk, který jsme sám působil. V tomto svrchovaném tichu, které tu panuje, každé tiknutí či vrznutí předmětu zní jako falešná nota. Nesnesitelnými mi byly dokonce i pře sebe šoupající záhyby mé bundy ... Aby mniši neporušili příkaz mlčení, komunikují navzájem - pokud je třeba, - skrze lístečky. Uchýlil jsem se tedy k tomuto systému. Například jeden mnich nechtěl, abych ho natáčel.

Denně jsem mu nechával poznámky s udáním času a míst, kde budu následujícího dne natáčet a ptal jsem se, zda mé záměry jsou pro něj přijatelné.

„Kartuziáni žijí v chudobě. Ovšem chudoba, kromě toho, že je plodem svobodného rozhodnutí, je prožívána s velkým uvědoměním. Například krejčí schovává každý knoflík a každý kousek látky. Natáčení, která jsem prováděl v jeho dílně si všímají právě těchto věcí, aby co nejkonkrétněji vynikl tento druh chudoby. Když některý z mnichů zemře jeho knoflíky se znovu používají. Recyklován je i každý zbytek tuniky. Pohlédneme-li na tuniky pozorněji, zjistíme, že mnohdy

ušity z různých kousků látek. Vzpomínám si, že jsem jednou cosi zahodil. Krejčí mě vyhledal a zeptal se, proč jsem to udělal. Neuvědomil jsem si, že odhozená věc byla plodem práce někoho jiného. Nepomyslel jsem, že věc, kterou jsem používal, by mohla být ještě někomu užitečná. To jsou úvahy, které se podle mě ani tolik netýkají šetrnosti jako spíše náležitosti pozornosti vůči osobám a věcem. Totéž platí o čase a respektu, kterým je kdo vázán nejen vůči ostatním, ale i vůči sobě samému.

„Nechtěl jsem točit film o klášteře, ale film o tom, co znamená být mnichem. To mě zvlášť přitahuje, především, když si uvědomuji jistou souvislost mezi životem mnicha a životem umělce. Má osobní činnost režiséra mě vede k tomu, abych se zamyslel na tolika oběti, které je třeba podstoupit, aby se dosáhlo určitého výsledku i nad tím, že každá uskutečněná volba vyžaduje, aby se důrazně zavrhl vše, co se staví na odpor. Mnich, stejně jako umělec, jsou z různých důvodů – i když ne tak vzdálených, jak se běžně myslí – vedeni k tomu, aby příkládali velkou důležitost pojmům jako jsou koncentrace, vnímání, smysl činnosti. Vzpomínám na některé okamžiky skutečné radosti, co provázely mou práci: jako např. když mniši odešli na vycházku do sněhu a bavili se jako děti, když klouzali po horském hřebenu. Pomáhali mi přenést výbavu, když jsem ji už nemohl unést. Pro mě je fyzický kontakt zvlášť důležitý. Proto jsem se zastavil u scén, jako práce holiče či když je tělo starého mnicha mazáno mastí“.

Po hvězdném nebem

První dojem, který při sledování filmu nelze opomenout, má povahu časovou. Dny uvnitř Kartouzy jsou stále stejné. Gröning se nemůže vyhnout úžasu nad tím, že každý z mnichů stráví průměrně 65 let ve stejném prostředí, přičemž den co den koná stejná gesta podle rituálu, jehož regule byly stanoveny asi před tisíci lety. Cyklickým opakováním situací se režisér snaží, aby si divák

tento stav věci uvědomil. Každé opakování přináší určité prohloubení, jež v průběhu

celého života postupuje takřka bez omezení. Každý mnich absolvuje toto putování zvenčí do hlubin svého nitra. Přiblížení se k svatyni vlastní duše, které je svěřeno jako program každému postulantovi ve chvíli, kdy vstupuje do noviciátu.

Oblaka a hvězdy vystupují a mizí nad Kartouzou. Za zdmi věkovité stavby se život odvíjí stále stejným rytmem. Film nás hned v úvodu zavádí do cely mladého mnicha. Jeho tvář je ponořena v šeru. Mnich se tiše modlí. Šero se pozvolna rozplývá pod nebeskými paprsky, co pronikají lehkými oblaky. Tyto stejné obrazy se opakují až do konce filmu, jehož děj je uzavřen v koncentraci mladé mysli zaměřené k vnitřnímu hledání.

Modlitbě v samotě je nejen dlouhá, ale vyznačuje se i rituálními pohyby srovnatelnými s těmi, jež provázejí společnou modlitbu v chóru. Modlíci se pokleká, pokládá se na zem v hluboké prostraci, povstává, sedá, sklání, aby schoulen patřil do svého nitra. ... Tu a tam se snímací aparatura k ucho modlíciho se mnicha, zaměřuje se na jeho víčka zakrývající oči splývá na nos a rty. Smysly však zůstávají němé. Není tu sebemenší pohyb. Vnitřní ticho je naprosté, stejně jako to vnější. Je slyšet pouze praskání dřeva, co hoří v kamnech a odbíjení hodin na věži.

Nejobsáhleji se film věnuje právě této modlitbě v samotě. Vedle ní pak stojí společná modlitba v chóru, rovněž provázená dlouhými chvílemi ticha, němým ruchem, co provází pohyby mnichů, když vstávají, usedají či poklekají. Recitace žalmů je pozvolná a odměřená. Režisér tu na sebe upozorňuje tím, že do těchto dlouhých a monotónních činností vkládá obrazy, které jsou jakýmsi druhem komentáře. Sníh, co se za okny vrší v širokém závěších v protikladu s ohněm, co hoří v kamnech cely, zatímco se mnich modlí. Detailní a působivý pohled na lampa, zažehnutou před Nejsvětější svátostí, zatímco mniši recitují v chóru večerní modlitbu.

Jsou pak i další činnosti, které se odehrávají v tichu cely. I u nich se film zastavuje co nejpodrobněji. Studium. Jídlo konzumované v samotě. Každou činnost provází přesný rituál. Při záběru těchto činností se kamera zastavuje u detailů, vyplývajících z jednotlivých prostředí či z kartouzy jako celku. Paprsky slunce pronikající okny, co vytvářejí na dřevěné podlaze podivuhodné obrazy. Běžné předměty, kdy každému z nich je zvlášť věnována pozornost: lůžko, stůl, židle, nádoba, číše s trochou vody, šálek s horkým nápojem, rozpůlené jablko na ubruse, tvořeném bíločervenými čtverci, hrstka zeleniny .... Každý záběr je obrazem, který jako by pocházel od vlámského malíře 17. století.

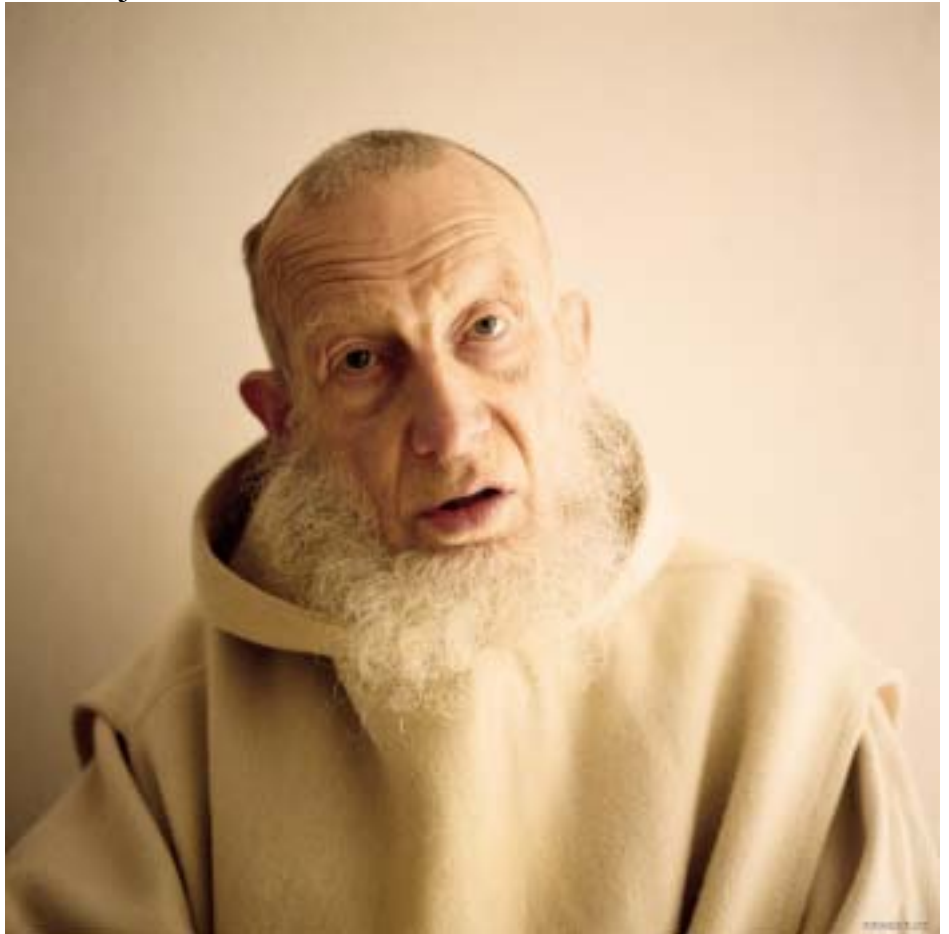

Práce a dny

Dlouhé a plyně řazené záběry dovolují divákovi, aby se přesouval na různá místa uvnitř i vně kartouzy, zatímco odbíjení zvonu naznačuje trvání téže činnosti. Utkvělé pakování velmi podobných situací působí jistý druh zmatenosti. Do nerušeného toku času jsou včleněny činnosti, které film popisuje jako dokonané. Klášterní krejčí při práci ve své dílně v pohledu na přicházejícího mnicha, který potřebuje novou tuniku. Přijímání dvou noviců, obřadem, který se odehrává v kapitulní síni a pokračuje v celách, kam jsou noví kandidáti provázeni celou komunitou. Práce v kuchyni. Vozík, na němž mnich přiváží ztemnělou chodbou přiděl jídla do jednotlivých okének v celách. Bratr, co krmí kočky. Zahradník, co odstraňuje zbytky sněhu, aby mohl sít. Práce v dřevárce ...

Tyto a další činnosti se odvíjejí v celém průběhu filmu. Mezitím se v krajině kolem kartouzy střídají roční období. Zimu střídá jaro, jež dává vyrašit prvním květům ještě než zcela mizí sníh. Léto je intenzivní a krátké, Vzápětí nastupuje deštivý podzim, který rozvodňuje toky... Gröning je zvláště pozorný v popisu přírodních jevů, které v tichu, jímž se život mnichů vyznačuje, nabývají mnohem většího výrazu než obvykle. Pohyb větví, když v lese fouká, padání deště .., Vše, co se týká přírodních jevů tu nabývá vznešeného výrazu a je zřejmé, že v hlasu přírody mniši dokáží vnímat hlas Stvořitele. Není to však cesta, kterou by se jejich duchovní putování běžně ubíralo – nesměřují totiž od vnitřního k vnějšímu, ale spíše naopak: od vnějšího k vnitřnímu.

Nejslavnějším svátkem celého liturgického roku je v kartouze nepochybně průvod *Corpus Domini*. Každodenní mše svatá, která je patrná na konci filmu, se vyznačuje jednoduchostí, omezující obřad na ryzí podstatu. Vztah mezi společnou a soukromou modlitbou v životě kartuziánů přenáší důraz na druhou z obou forem. Film tento aspekt kartuziánské spirituality věrně kopíruje. Část officia, společně recitovaného uprostřed noci, lze chápat jako nastartování motoru, který už po celý den musí dál pracovat sám. Modlitba v samotě, která

pokračuje mlčením v celách, pak působí jako adorace při slavení eucharistie. Skromnost liturgických slavení, chápaných v úzkém slova smyslu, nám pomáhá mnohem lépe pochopit smysl rozšířené obřadnosti či liturgie v širším slova smyslu, kterou se stává každý aspekt života kartuziánského mnicha a provází ho ve dne i v noci, v bdění stejně jako ve spánku.

Za hranicí všeho

V běžném životě mnichů neexistuje nic, co by se nepředpokládalo či s čím by se nepočítalo. Mnoho činností má čistě symbolickou hodnotu, jako zvyk umývat si a utírat ruce před vstupem do refektáře. Mniši o tom žertovně mluví při rekreaci: „Je pravda, že některá symbolická gesta by se dala vypustit, aniž bychom na životě kartouzy cokoli změnili – říká jeden starý mnich. Ale náš život je celý nutkán ze znamení. Jestliže tato znamení z našeho života vypustíme, nebudeme už vědět, jak se orientovat“.

Ne všechny znamení lze však snadno pochopit. Těžké je to především pro ty, kdo je sledují zvenčí. Kdosi film kritizoval za to, že nepodává vysvětlení toho, co ukazuje. Je třeba si však uvědomit, že cesta znamení je povždy otevřená. Na této cestě totiž první rovina poznání otvírá přístup k druhé, ta k třetí a tak dále, aniž bychom kdy vyčerpali možnost dalších prohloubení.

Diváci, kteří chtějí shlédnout *Velké ticho* jsou tedy vyzváni, aby se na film dívali takřka opačně, než jsou zvyklí. Film je plodem mimořádné zkušenosti jeho autora – Gröning, jemuž se dostalo příležitosti sdílet jistou dobu zkušenost mnichů, kteří tráví celý život v kartouze. Tuto zkušenost může udělat i divák, neboť je do ní uveden zkušeností mnichů, promlouvající ze zážitku režiséra. Divákova zkušenost, podobně jako je tomu u mnichů či samotného režiséra, přivádí k vnímání jakési hranice, mezi tím, co je vidět, a proto se to dá alespoň do jisté míry pochopit, a tím, co nevidíme. Kamera jakoby chtěla postihnout vnímání této hranice, když si všímá detailů jednotlivých smyslových vnímání (oči, uši, nos, ústa,...) u mnichů, kteří se modlí a studují.

Jsou však okamžiky, kdy film jakoby překračoval veškeré možné hranice, kdy slyšíme slova starého a slepého mnicha, který děkuje Bohu za dar své slepoty. „Bůh je nekonečně dobrý – říká – a proto nemůže chtít než naše dobro. Přítomnost i minulost jsou vždy spjaty s člověkem. U Boha je jen přítomnost. Když se dívá na náš život, vidí jej celý, od začátku až do konce. Jestliže mě obdařil slepotou, pak je to k dobru mé duše. Často se mi stává, že mu za to děkuji. Nesmíme se bát smrti. Smrt je přirozeným koncem života. Každý křesťan by měl být rád, že jde vstříc Otci, který ho miluje. Čím víc se přiblížíme k Bohu, tím jsme šťastnější. Čím jsme šťastnější, tím radostněji chvátáme ...“.

Mezi posledními obrazy, které film dává zahlédnout, je obraz mnicha, který dospěl ku konci svých dní. Tento výjev nelze vyložit (patří mezi nejpůsobivější a současně nejdrsnější) než ve světle slov, jež pronesl slepý „vidoucí“. Pohled mnicha, který se nachází v konečné fázi života, se upírá ke světlu. K tomuto obrazu umírajícího mnicha se pojí pohled na mladého mnicha černé pleti, kterého jsme před několika měsíci viděli vstupovat do kartouzy (pro něj byla ona nová tunika, co krejčí ušil na začátku filmu), a jenž nyní bez váhání dělá první kroky dlouhé cesty, která ho, s Boží pomocí, přivede k postupnému objevování svatyně vlastní duše.

ÚSTŘEDNÍ POSTAVENÍ JEŽÍŠE KRISTA U SVATÉHO PAVLA

/promluva Benedikta XVI. při středeční generální audienci, 7. listopadu 2006 na náměstí sv. Petra/

Bazilika sv. Pavla za hradbami, Řím

Drazí bratři a sestry,

v minulé katechezi, před dvěma týdny, jsem se snažil načrtnout podstatné rysy životopisu apoštola Pavla. Viděli jsme, jak setkání s Kristem na cestě do Damašku způsobilo v jeho životě doslova revoluční obrat. Kristus se stal důvodem jeho existence a nejhlubším motivem celé jeho apoštolské práce. V Pavlových listech se po jménu Bůh, které se objevuje více než 500krát, vyskytuje jméno Kristus (380krát). Je tedy důležité, abychom si povšimli nakolik až může Ježíš Kristus zasáhnout do života člověka a tedy i do našeho vlastního života.

Díváme-li se na Pavla, mohli bychom formulovat zásadní otázku takto: jak vlastně dochází k setkání lidské bytosti s Kristem? A v čem spočívá vztah, který je od něho odvozen? Odpověď daná Pavlem může být pochopena ve dvou fázích. Za prvé, Pavel nám pomáhá pochopit absolutně základní a nezastupitelnou hodnotu víry. Píše o tom v *Listu Římanům*: „Jsme totiž přesvědčeni, že člověk je ospravedlňován skrze víru, beze skutků předepsaných Zákonem (Mojžíšovým)“ (3,28). A stejně tak v *listu Galaťanům*: „Víme, že člověk je uznán za spravedlivého jen tehdy, když uvěří v Ježíše Krista, a ne když dělá skutky, jak je nařizuje Zákon. Z toho důvodu jsme přijali víru v Ježíše Krista. Tak jsme byli uznáni za spravedlivé proto, že jsme uvěřili v Krista, ne proto, že jsme dělali skutky Zákona“ (2,16). „Být ospravedlněn“ znamená být učiněn spravedlivým, to znamená být přijat milosrdnou spravedlností Boží, a vstoupit do společenství s Ním, a v důsledku toho

pak navázat mnohem autentičtější vztahy se všemi našimi bratry: toto vše na základě úplného odpuštění našich hříchů. Pavel tedy říká se vší pronikavostí, že tato podmínka života nezávisí na našich eventuálních dobrých skutcích, ale na čiré milosti Boží: „Z jeho milosti docházíme ospravedlnění zdarma, protože nás vykoupil Ježíš Kristus“ (*Řím 3,24*). Těmito slovy svatý Pavel vyjadřuje zásadní obsah své konverze, nový směr svého života vycházející z jeho setkání se Vzkříšeným Kristem. Pavel nebyl před konverzí člověk vzdálený Bohu a jeho Zákonu. Naopak, zachovával Zákon a to s věrností hraničící s fanatismem. Ve světle setkání s Kristem však pochopil, že se tím snažil budovat jen sám sebe, svou vlastní spravedlnost a že s celou svou spravedlností žil jenom sám pro sebe. Pochopil že nový směr jeho života byl absolutně nutný. A tento nový směr nacházíme vyjádřen v jeho slovech: „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus. Avšak tento život v těle žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval“ (*Gal 2,20*). Pavel tedy už nežije pro sebe, pro svou vlastní spravedlnost. Žije pro Krista a s Kristem: tím že se dává a nesnaží se už budovat sám sebe. To je nová spravedlnost, nový směr, který nám dává Pán a který nám dává víra. Před Kristovým křížem, který je krajním výrazem jeho sebedarování, neexistuje nikdo, kdo by se mohl chlubit sám sebou, svou spravedlností, kterou si sám pro sebe udělal! Jinde Pavel vyjadřuje tuto myšlenku poukazem na Jeremiáše a píše: „Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu“ (*1 Kor 1,31, Jer 9,22*); anebo: „Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřižován svět a já světu“ (*Gal 6,14*).

Přemýšlením o tom, co znamená ospravedlnění ne pro skutky, ale z víry, jsme tak dospěli ke druhé složce křesťanské identity, kterou svým vlastním životem popsal svatý Pavel. Křesťanská totožnost se skládá právě z těchto dvou složek: nehledat sebe, ale přijmout Krista a darovat se s Kristem; osobně se podílet na životě Krista samého, ponořit se do Něho a sdílet s ním jak jeho život, tak jeho smrt. Svatý Pavel to píše v *listu Římanům*: „Byli jsme křtem ponořeni do jeho smrti... byli jsme spolu s ním pohřbeni... srostli jsme s ním... Tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem“ (*Řím 6, 3.4.5..11*). Právě tento poslední výraz je příznačný: Pavlovi totiž nestačí říci, že křesťané jsou pokřtění či věřící; pro Pavla je stejně důležité říci, že jsou „spojeni s Kristem Ježíšem“ (srv. také *Řím 8, 1.2.3.9; 16,3.7.10; 1 Kor 1,2.3*, atd.). Jindy to obrací a píše, že „ve vás je Kristus“ (*Řím 8,10; 2 Kor 13,5*) nebo „ve mně“ (*Gal 2,20*). Toto vzájemné pronikání Krista a křesťana je pro Pavlovo učení charakteristické a dovršuje jeho pojednání o víře. Víra, ačkoli nás vnitřně spojuje s Kristem, zdůrazňuje rozdíl mezi námi a Ním. Podle Pavla má život křesťana jen jednu složku, kterou bychom mohli nazvat „mystickou“, poněvadž prostředkuje mezi námi a Kristem a mezi Kristem a námi. V tomto smyslu Apoštol dochází dokonce k tomu, že označuje naše utrpení za „Kristovo utrpení“ (*2 Kor 1,5*), takže „stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle“ (*2 Kor 4,10*).

To vše musíme vnést do našeho každodenního života a následovat příklad Pavla, který z tohoto velkého duchovního rozletu neustále žil. Z jedné strany se víra musí uchovávat v neustálém postoji pokory před Bohem, ba dokonce v postoji adorace a chvály. To čím jakožto křesťané jsme, dlužíme pouze Jemu a jeho milosti. A poněvadž nic a nikdo nemůže zaujmout jeho místo, je zapotřebí, abychom ničemu a nikomu jinému nevzdávali tu čest, kterou vzdáváme Jemu. Žádný idol nesmí znečistit náš duchovní svět, jinak totiž namísto toho, abychom se těšili ze získané svobody, upadli bychom do pokořujícího otroctví. Z druhé strany, naše radikální příslušnost ke Kristu a skutečnost, že jsme „v

Něm“, nás má naplňovat postojem naprosté důvěry a nezměrné radosti. Nakonec totiž musíme se svatým Pavlem zvolat: „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Řím 8,31). A odpovědí je: nic a nikdo „nás nebude moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Řím 8,39). Náš křesťanský život se tedy zakládá na skále, která je stabilnější a bezpečnější než si lze představit. A z ní čerpáme všechnu svou energii jak píše Apoštol: „Všechno mohu v tom, který mi dává sílu“ (Flp 4,13).

Stavme proto naši existenci s jejími radostmi a jejími bolestmi podpoření těmito velkými city, které nám Pavel nabízí. Zakusíme-li je, budeme moci pochopit, jak pravdivé je to, co píše sám Apoštol: „Vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že on má dost moci, aby mi ochránil to, co mi svěřil, až do onoho dne“ (2 Tim 1,12), to znamená až do toho posledního dne našeho setkání s Kristem Soudcem, Spasitelem světa i Spasitelem naším.

MILUJTE NEPŘÁTELE

(zamyšlení Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, S.I., čestného občana Pustiměře)

Nebyl to člověk lehkomyšlný, byl velmi vzdělaný a skoro přehnaně vážný. Byli jsme přátelé, ale nedovedl jsem s ním žertovat. Byl také věřící, syn luterského věřícího z Německa. Jednou mi s velkou úctou ukazoval komentář k evangeliu, který napsal jeho otec. Ale pak našel jednu stránku, o které řekl, že s ní nesouhlasí. Bylo tam vysvětlení slova Kristova: „Milujte své nepřátele!“ (Mt 5,44). V otcově výkladu se to bralo doslova jako příkaz. Syn se mě snažil přesvědčit o tom, že je to jedna z těch velmi obrazných vět, jako je např. rada useknout si ruku, která by nás pohoršovala (Mt 5,30). Běda tomu, kdo by to provedl doslova. A dal syn na vysvětlenou: „Milovat nepřátele, tj. někoho, kdo mi dělá zle, by bylo naprosto proti lidské přirozenosti. Tu pak evangelium respektuje. Nemůže se přirozenost chránit a ničit současně.

Vždyť odstřelujeme i nebezpečná zvířata, která ostatně za nic nemohou.“ Co k tomu říci? Slovo nepřítel je velmi časté ve světové literatuře i v Bibli. Ve starých eposech, bájích, v dějinách národů, se všude vyskytují nepřátelé. Proti nim pak povstávají hrdinové, kteří nad nepřáteli zvítězili, zabili je, vyhnali ze země, zneškodnili. Takoví hrdinové se pak oslavují jako dobrodinci lidstva, herodové národa. Každý národ měl své nepřátele zvláště na počátku. Čím víc však sílí a stává se mocným, tím víc mu ubývá nepřátel. Egyptské lyriky oslavují mocné faraóny, proti nimž se neodvážil žádný nepřítel pozvednout hlavu. Na konci starověku císař Augustus zavřel Jánusovu bránu na znamení všeobecného římského míru, pax Romana. Říše se cítí už tak upevněna, že nemá nepřátele, alespoň ne ty, kteří by stáli za to, kterých by se museli Římané obávat.

Trvalá ochrana míru je tedy zničení a podrobení nepřátel. Jakási pochybnost o této tezi byla vždy u bojovných národů. Nejsou-li tu nepřátelé, mládež nemá příležitost bojovat a zdegeneruje. Proto prý se např. Kozáci vždycky starali o to, aby měli na některé straně otevřenou válku. Ve smyslu morálním a občanském, ne přímo vojenském, hájí tento směr ve starověku Plutarchus ve svém známém traktátu „O užitečnosti nepřátel“. Osobní nepřátelé jsou nutní k tomu, aby se moudrý člověk osvědčil v ctnosti. Nepřítel je podle Plutarcha pedagog, kterého nemusíš platit. Zadarmo ti vypočítá všechny chyby a

nedostatky, zadarmo ti dá příležitost, abys ukázal, jak se dovedeš ovládat i jak jsi statečný při hájení pravdy. Bez osobních nepřátel by byl život bez boje a bez boje není ctnost. I biblické dějiny jsou plné nepřátel, počínaje od Kaina a Ábela. Jsou to sokové osobní: Ezau a Jakub, Samuel a David, nepřátelé ve městech; hlavně však Izrael jako národ je stále obklopen nepřátelskými národy. Razí si mezi nimi cestu do Zaslíbené země, dobývá na nich města, musí být stále ve střehu, aby nebyl přepaden, zničen, deportován. I modlitba Židů má často za předmět osvobození od nepřátel. Není skoro žalmu, který by o tom tématu nemluvil. Je tu i povzdech jednoho autora, který počítá, že má víc nepřátel než vlasů na hlavě (Ž 39,13). V takové situaci ovšem slabí ztrácejí odvahu. A co silní? Historie Starého zákona je plna herojů, kteří se nepřátel nebáli a nad nimi vítězili. Jsou však odlišní od hrdinů jiných národů. Herojové u Homéra se chválí svou silou a nepřemožitelností. Hrdinové starozákonní si jsou vědomi, že je všechna jejich síla od Boha. Vítězí dokud je s nimi Bůh. Jakmile oni Boha opustí nebo Bůh odstoupí od nich, všechna síla je opustí a vítězství se zamění za porážku. Ten motiv se v Bibli stále a stále vrací v různých obměnách. Stačí si vzpomenout na silného Samsona (Sdc 13 nás.) nebo Saula, který o hlavu převyšoval všechny ostatní bojovníky. Písmo tedy neukrývá fakt, že tu nepřátelé jsou, a to mocní, svéřepí, kteří nemíní nikoho ušetřit a jejichž cíl je Izrael úplně zničit, vyhladit. Ale současně má Izrael zvláštní příslib od Boha. Nemusí se nepřátel bát. Bůh svůj lid od všech nepřátel uchrání, zůstane-li mu věrný. Není tedy potřeba bát se nepřátel, je potřeba bát se jenom Boha. Je tu tedy jakýsi první náznak, stupeň k nauce Nového zákona. Ve světských dějinách je přirozená nutnost nepřítele vyhubit, zneškodnit, podrobit. Dokud žije a dýchá, je tu nebezpečí, že uškodí. Je jako divý lev. Buď musí být daleko nebo v kleci. Daniel se však prochází svobodně v ohradě lvů (Dn 6,20n.). Dokud máme Boha při sobě nepotřebujeme nepřítele vyhubit. Můžeme ho nechat na živu. Dokonce nám často poslouží, jako faraón bratřím a synům Josefovým (Gn 39 násl.). Mimoto je ve Starém zákoně, jako všude jinde, všechno zaměřeno k mesiášské době, která se uskuteční podle zvláštních příslibů. Bude to doba pokoje. Mesiášský král má být králem míru (Iz 9,5). Znamená to, že už nebudou nepřátelé? To se neslibuje přímo. Ale rozhodně už nebudou mít moc, aby mohli škodit. Kristus proto výslovně ohlašuje ve svém kázání: Nebojte se...! Ani vlas vám z hlavy nepadne bez vůle nebeského Otce (Lk 21,18). Nemáme se tedy bát! To je důležitý a naprosto nutný předpoklad, ze kterého se teprve může postoupit dále. Odstřelujeme lvy v přírodě proto, že se jich bojíme. Zvířata, kterých se nebojíme naopak chráníme. Analogicky tak jednáme i s lidmi. Když se někoho nebojíme ztrácíme důvod, abychom mu škodili. A když zjistíme, že je chudák v bídě, že je na tom hůř než my sami, proč bychom mu nepomohli? Pomoci bližnímu v nouzi je láska. Milovat nepřítele, kterého se nebojíme, není těžké. „Slyšeli jste, že bylo řečeno: Miluj svého bližního a měj v nenávisti svého nepřítele. Já však vám říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. Tak budete děti svého nebeského Otce, neboť on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým a nespravedlivým“ (Mt 5, 43-45). Vraťme se tedy k otázce položené na počátku: Může křesťan doopravdy mít rád nepřítele? Není to proti přirozenosti? Zůstaneme-li na základech, na kterých je vybudovaná společnost světa, tj. vzájemného strachu a měření sil, je to opravdu velmi těžko myslitelné. Pacifistické výrazy k vzájemné důvěře za této situace také pomohou málo. Křesťan přestane mít nebezpečné nepřátele až v tom okamžiku, kdy plně uvěří, že je v rukou Božích. Tu víru bychom měli rádi všichni, ale plně ji prožívají jenom světci. Ti tedy v srdci nepřítele nemají.

SVATÁ ANEŽKA ČESKÁ

(homílie papeže Jana Pavla II. při historickém svatořečení, 12. listopadu 1989 v bazilice sv. Petra v Římě)

„Učte se ode mne“ (Mt 11,29)

Dnes, v neděli, 12. listopadu 1989, jsme my, zde shromáždění, slyšeli tato slova Ježíše, našeho mistra a Pána, obsažená v evangeliu sv. Matouše: „Učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“.

„Učte se ode mě, neboť mé jho je sladké a břemeno lehké“.

„Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mě“ (Mt 11,29).

Když Církev nad těmito slovy rozjímá, patří dnes na dvě postavy, které celým svým životem přijaly tuto výzvu božského Mistra: blahoslavenou Anežku Českou a blahoslaveného bratra Alberta Chmielovského z Krakova. Vzájemně je dělí mnoho věků: od XIII. do XX. století. Spojuje je však zvláštní duchovní blízkost: dědictví svatého Františka z Assisi a svaté Kláry: stejně jako blízkost národů, z nichž pocházejí: Česka a Polsko. Dnes je spojuje společná kanonizace, kterou Církev zapíše do seznamu svých svatých tuto dceru českého národa a tohoto syna národa polského.

A dochází k tomu v měsíci listopadu, kdy v našich srdcích zní ještě živá ozvěna slov knihy Zjevení svatého Jana: „Viděl jsem ... veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků. Všichni stáli před trůnem .. a volali mocným hlasem... Amen! Sláva, chvála, moudrost, díkyvzdání, čest, moc a síla našemu Bohu na věky věků!“ (7,9-12).

Hle, „to jsou ti, kteří prošli velikým soužením a roucho si dobřela vyprali v Beránkově krvi“ (Zj 7,14).

Toto je pravda o jejich životě: „učili“ se od Krista, který je „tichý a pokorný srdcem“; „vzali na sebe své jho“. A hle, našli odpočnutí pro své duše: svatost a tedy věčnou dokonalost v Bohu.

Blahoslavená Anežka Česká i přesto, že žila v době, která je té naší velmi vzdálená, zůstává i dnes zářným příkladem křesťanské víry a hrdinské lásky, jež vybízí k zamyšlení a následování.

O jejím životě a její spiritualitě vhodně vypovídají slova prvního Petrova listu: „Ovládejte se a na věci se dívejte střízlivě, abyste se mohli věnovat modlitbě“.

Tak psala hlava apoštolů křesťanům své doby; a dodává: „Především se mějte vroucně rádi ... Buďte jeden k druhému pohostinní bez reptání“ (*IPt 4,7-9*). Právě to bylo životním programem sv. Anežky: už od nejútlejšího věku zaměřovala svůj život k hledání nebeských dober. Poté, co odmítla několik nabídek k sňatku, rozhodla se zcela oddat Bohu, aby byl v jejím životě oslaven skrze Ježíše Krista (srv. *IPt 4,11*).

Když se díky minoritám, kteří tehdy přišli do Prahy, seznámila s duchovní zkušeností sv. Kláry z Assisi, chtěla následovat její příklad františkánské chudoby: z vlastního dědictví založila v Praze nemocnici svatého Františka a klášter „Chudých sester“ či „Damianitek“, kam sama vstoupila o Letnicích v roce 1234, kdy složila slavné sliby čistoty, chudoby a poslušnosti.

Zachovaly se proslulé dopisy, které jí adresovala svatá Klára z Assisi, aby ji vybídla k pokračování v započaté cestě. Tak se zrodilo duchovní přátelství, které trvalo skoro dvacet let, aniž by se kdy tyto dvě svaté ženy potkaly.

„Buďte jeden k druhému pohostinní bez reptání“ (*IPt 4,9*). To bylo normou, kterou svatá Anežka neustále inspirovala své počínání a s naprostou důvěrou vždy přijímala události, které Prozřetelnost dopřávala, s jistotou, že všechno pomíjí, ale Pravda zůstává navěky!

To je poučení, které nová světice dává také vám, její draží rodáci, a dává ho všem. Lidské dějiny jsou v neustálém pohybu; časy se mění s různými generacemi a vědeckými objevy; nové technologie, na obzoru stále

putujícího lidstva se ale zračí i nové starosti: ovšem Kristova pravda, která osvěcuje a zachraňuje, v proměně událostí přetrvává. Vše, k čemu na zemi dochází si Nejvyšší buď přeje anebo to dopouští, aby lidé cítili žízeň či nostalgii po Pravdě, tíhli k ní, hledali ji a nacházeli! „Každý ať žije podle milosti, které se mu dostalo, a dává ji do služby bližním“, tak píše dále sv. Petr a uzavírá: „Kdo vykonává úrad, ať to koná v síle, které se mu dostalo od Boha, aby ve všem byl oslavován Bůh skrze Ježíše Krista (*IPt 4,10-11*). Ve svém dlouhém životě, sužovaném i nemocemi a utrpením, svatá Anežka skutečně energicky naplnila svou službu lásky, pro lásku Boží, když jako v zrcadle kontemplovala Ježíše Krista, jak ji k tomu nabádala sv. Klára: „V tomto zrcadle se zračí blažená chudoba, svatá pokora a nevýslovná láska“ (List IV.: „*Františkánské Prameny*, vyd. 1986, č. 2903). A tak Anežka Česká, kterou dnes s radostí vzýváme jako „svatou“, i přesto že žila v nám tak vzdálených staletích, měla významnou roli při občanském a kulturním rozvoji svého národa a svou křesťanskou vírou a láskou zůstává naší současnicí; je příkladem odvahy a

duchovní pomocí pro dívky, které se velkodušně zasvětily řeholnímu životu; je ideálem svatosti pro všechny, kdo následují Krista; je pobídkou k dobročinné lásce, prokazované všem s naprostou oddaností, překonávající všechny překážky rasy, národa i mentality; je nebeskou ochránkyní naší namáhavé každodenní pouti. Proto se k ní můžeme obracet s velkou důvěrou a nadějí.

★

Promluva k českým poutníkům po modlitbě Anděl Páně – 12.11.1989

Drazí poutníci z Československa! Během kanonizace blahoslavené Anežky jsem mohl být s vámi a skrze vás s Církví ve vaší vlasti. Nyní když jsme recitovali modlitbu Anděl Páně, jsem myslel na mariánské svatyně rozseté po Čechách, Moravě i Slovensku. Spojme se proto s vašimi rodáky, kteří se utíkají k Matce Boží ve Staré Boleslavi, na Svaté hoře, na

Svatém Hostýnku, na Velehradě, v Levoči a v Šaštíně, a prosme ji společně, aby vás provázela svou pomocí zvláště v tomto roce, věnovaném prohloubení vaší víry. Bůh žehnej vám všem zde i ve vlasti!

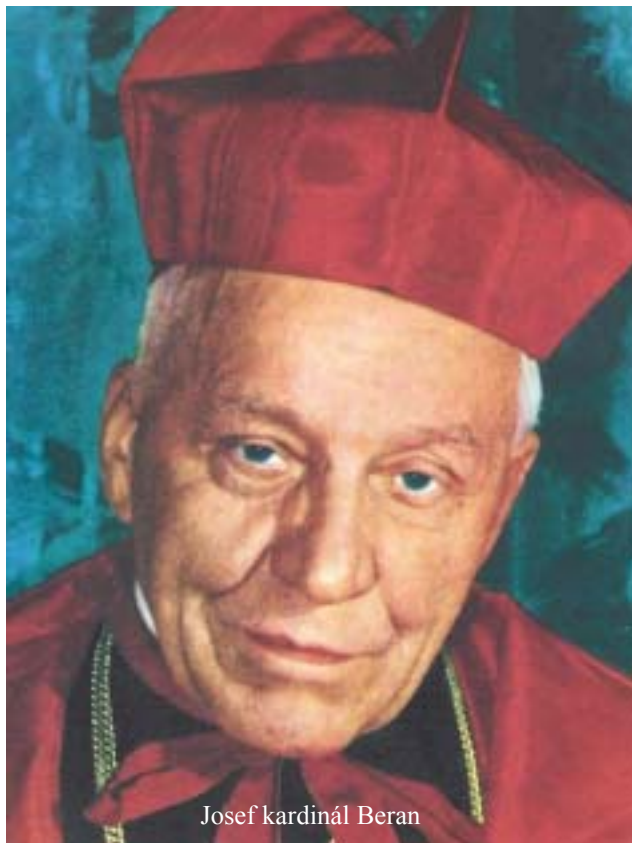
★

Promluva k více než 13.000 věřících, kteří připutovali z Československa

(Jan Pavel II. při setkání v Aule Pavla VI. ve Vatikáně, v pondělí 13. listopadu 1989)

Pane kardinále, bratři v biskupské službě, pane ministře a vážení členové vládní delegace, kněží, řeholníci a řeholnice, drazí seminaristé a poutníci! „Haec est dies quam fecit Dominus, exultemus et laetemur in ea!“ Toto je den, který učinil Pán: jásejme a radujme se z něho! Naše setkání nelze zahájit vhodnějšími slovy, než tímto velikonočním zpěvem Církve. Radujme se a jásejme! Radujme se a jásejme, protože Církvi v Čechách nadešel vytoužený den, v němž byla povýšena ke cti oltářů její svatá ochránkyně, Anežka Přemyslovna. Radujme se a jásejme také proto, že k její poctě dospěla z vaší vlasti pouť, která nemá ve vašich dějinách obdoby, v čele s vaším milovaným a ctihodným kardinálem Tomáškem, českým primasem. Je to jistě plod přímluvy této světice, která dokázala spojovat, co bylo rozděleno, že se dnes setkáváme ve svorném společenství Čechů a Slováků, pobývajících ve vlasti i žijících v zahraničí, stejně jako i německy mluvících poutníků, pocházejících z Čech a Moravy. Tuto církevní jednotu symbolizuje také přítomnost vašich pastýřů, biskupů pověřených pastorační péčí o rodáky v zahraničí. Jistě, počet vašich biskupů není ještě úplný, ale skutečnost, že v uplynulých měsících bylo možné obsadit některé diecéze, uprázdněné už několik let, je vroucím přáním do budoucna a potvrzuje naši naději, že bude konečně možné ustanovit i ve vaší vlasti příslušné biskupské konference. Svatá Anežka však nespojuje pouze rodáky naší doby. Její kanonizací se naplnila touha dlouhé řady generací, které dychtily po tomto oslavení, aniž

Josef kardinál Beran

by ho mohly spatřit. Mezi biskupy bych rád vzpomněl zesnulého kardinála Berana, jenž životopisnému bádání o svaté Anežce věnoval několik let svého života. Ale myslím i na jiné, kteří si ve své paměti uchovali obraz této duchovní sestry svaté Kláry a něžné matky všech sklíčených. Zůstala drahá každému Čechovi bez rozdílu vyznání.

Jsem rád že mohu mezi vámi přivítat oficiální delegaci československé vlády, která přišla, aby svou přítomností uctila tuto znamenitou dceru českého krále. Ano, svatá Anežka je drahá všem Čechům, což dokazuje i skutečnost, že její postava je znázorněna v sousoší sv. Václava na stejnojmenném pražském náměstí, které je už jedno století pódium vašich národních dějin.

To, že k jejímu svatořečení došlo až v tomto století, není jistě náhodné. Svatá Anežka má zřejmě od Boží Prozřetelnosti dary právě pro

vaši generaci. Jedním z nich je nepochybně desetiletí duchovní obnovy vašeho národa, vyhlášené s pastorační prozíravostí vašim kardinálem Tomáškem. Vyvrcholí jubileem sv. Vojtěcha, ale bylo zahájeno ve jménu blahoslavené Anežky. Kéž by všechny modlitby předchozích generací dokázaly spojit ve vroucí modlitbu za zdar této iniciativy. Ať toto úsilí, během něhož jste provázeni a skoro vedeni za ruku svými svatými patrony, dosáhne pro každý jednotlivý rok vytčených plodů. Témata „Víra v moderním světě“, „Rodinný život“, „Práce a společenská odpovědnost“, „Evangelizace a modlitba“ – abych uvedl aspoň některá – nejsou než stupně k dokonalejšímu životu podle evangelia, jež vaše světice prožívala s pokorou srdce po příkladu svatého Františka a svaté Kláry. Svatá Anežka byla ženou modlitby, ale současně ženou, konající skutky bliženské lásky. Důkazem toho jsou domy, které vybudovala v Praze: jeden ke službě chudým nemocným; druhý pro zasvěcený život. Jsem proto rád, že mohu pozdravit zde přítomné řeholníky a mezi nimi velmistra Křížovníků s červenou hvězdou, dědiců nemocničního bratrstva, které světice založila, jakož i řeholnice různých řádů a kongregací, jež rozmanitým způsobem následují Anežčin příklad. Kéž by nedávné dovolení dané ženským kongregacím, že mohou přijímat novicky, bylo podnětem k novému rozkvětu řeholního života ve vašich zemích, obnovením nezištné činnosti ve prospěch potřebných bližních.

Draží poutníci, vaše pouť nemůže skončit dnes. Musí pokračovat a vést vás ve šlépějích svaté Anežky, ke Kristu Pánu, v němž jediném najdete odpověď na všechny vaše problémy. Ať vás na této cestě provází mé

apoštolské požehnání na přímluvu Matky Boží, „Paládia české země“.

Se zvláštní vroucností zdravím četné slovenské poutníky, kteří přišli do Říma na slavnou kanonizaci svaté Anežky, v čele s prvním trnavským arcibiskupem. Buďte vítáni! Duchovní poselství nové světice promlouvá velmi živě i k vám. V „roce obnovy víry“, vyhlášeném vašim metropolitou se toto poselství stává výzvou, v níž se život svaté Anežky skví jako příklad a vybízí k následování. Duchovní dílo této světice totiž vzešlo z víry, která určovala její vztahy s Bohem, lidmi, i s historickými událostmi.

Váš „rok obnovy víry“ je spjat také s připomínkou výročí smrti blahoslavených košických mučedníků, kteří vydali nejvyšší svědectví víry, kdy za ni položili život. Rok obnovy je také přípravou na uzavření druhého křesťanského milénia. Kolik je to příležitostí k zamyšlení, k obnově ve víře! Víra vedla vaše předky od počátků jejich náboženských a kulturních dějin, a pomáhala jim překonat všechny překážky a úskalí. Víra je i pro současné generace světlem, které ukazuje východ z tunelu nezájmu a nevěry. Víra je silou, která dává odvahu a pomáhá vytrvat. Je tím největším Božím darem, který máme s vděčností přijmout a velkoryse rozmnožit. Drazí slovenští poutníci! Odneste si z věčného města při této příležitosti nový olej, posilu ve své víře! První Petrův nástupce slovanského původu vám připomíná, co říká svatý Petr: vytrvejte vždy „silní ve víře“ (1Pt 5,9).

Své požehnání uděluji ze srdce všem Slovákům ve vlasti i v zahraničí.

Jsem velmi rád, že mohu pozdravit německé katolíky pocházející z Čech a Moravy, a účastní se této audience.

Anežka, dcera českého krále, k níž vzhlížíme jako k světici, je skutečným Božím darem Církvi. Společně s ostatními sedmi dámami vysoké pražské aristokracie, složila slib chudoby. Postavila se zájmům státu a s obdivuhodnou rozhodností dala přednost jednání podle svého svědomí, nakolik šlo o její náboženský a osobní život. Její rozhodnutí, založené na ideálech svaté Kláry, podpořil a stvrdil papež. Život nové světice musí být příkladem pro nás všechny, nakolik každý musí sledovat své vlastní povolání, i když by se tomu vnější podmínky stavěly na odpor.

Svatá Anežka rozhodla o svém životě podle svědomí a zvolenou cestu věrně sledovala. Právě tento aspekt ji činí příkladnou ženou i v naší době: ukazuje nám směr a je nám vůdkyní.

Mnozí Němci, kteří svou prací přispěli k rozvoji země, se na pozvání otce sv. Anežky odebrali do Čech. Právě v oněch dobách začíná soužití dvou etnických skupin. Svata Anežka ať je nám všem příkladem svým životem založeném na vzájemném respektu, bez nenávisti a nesvárů! Její kanonizace, která vás tu shromáždila, ať je impulsem pro budoucnost, vyznačující se souladem, spoluprací a vzájemným porozuměním. Za tímto účelem uděluji vám i všem vašim drahým mé zvláštní apoštolské požehnání.

Rozsudek smrti nad Saddámem je podle Svatého Stolce zbytečný

Ke zprávě o rozsudku smrti na Saddámem Hussajnem se jako jeden z mála osobností Římské kúrie vyslovil bez problémů kardinál Renato Raffaele Martino, předseda Papežské rady iustitia et pax: „Mám za to, že trestat zločin jiným zločinem, jakým je zabití z pomsty, znamená, že jsme dosud ve stavu smýšlení 'oko za oko, zub za zub!' Mějme se na pozoru!“

Jestliže vatikánský státní sekretář Tarcisio Bertone, i ředitel Tiskového sálu Svatého Stolce, Federico Lombardi se rozhodli pro „no comment“, Vatikánský rozhlas - ústy místoředitele prestižního jezuitského časopisu La Civiltà Cattolica. Michele Simoneho S.I., - vyjasnil, že „*situace v Iráku se tímto rozsudkem smrti nevyřeší*“. „*Mnoho katolíků je spolu s námi proti principu rozsudku smrti. Navíc v situaci, jaká panuje v Iráku, kde rozsudků smrti jsou denně stovky, přidávat další není k ničemu. Jistě, podle obecné mentality Iráčanů, by se nevynešení rozsudku smrti – snad s ohledem na vnitřní politiku, považovalo ta privilegium, protože úmrtí jsou dnes na denním pořádku. Ovšem zachránit život, což neznámá souhlasit se vším co Saddám vykonal – je vždy pozitivním činem.*“

Na stejné vlnové délce pak promlouval i otec Justo Lacunza, rektor Papežského institutu arabských a islámských studií (PISAI), podle něhož „*rozsudek smrti se v tomto daném okamžiku vystavuje riziku, že bude 'kontraproduktivní', s ohledem na to k čemu dojde v následujících dnech*“. Navíc, jak dodal – „*v principiální rovině by se snad dalo říct, že není prostor, než pro trest smrt. Ovšem náš reálný život, totiž osobní, rodinný, kolektivní a společenský, politický, náboženský a kulturní se ubírá a uhaní po kolejích reality. Osobně si myslím, že odsoudit na smrt toho, kdo byl po mnoho let iráckým prezidentem (a s nímž spolupracoval Západ, evropské země, Amerika, různé země Ázie, Středozeří a Afriky, a koneckonců celý svět), není správnou cestou jak dospět k nalezení skutečného vyřešení toho, k čemu dochází v Iráku*“.

Papež koupil první obligaci Mezinárodní finanční pomoci pro vakcinace

Kardinál Renato R. Martino dnes jménem papeže Benedikta XVI. koupil první obligaci Mezinárodní finanční pomoci pro vakcinace (IFFIM - International finance Facility for Immunisation Copany), aby tak podpořil tuto iniciativu, zaštitěnou britskou vládou. Projekt představil britský ministr financí Gordon Brown v průběhu kongresu o „Chudobě a globalizaci: finance pro rozvoj“, který v červenci 2004 pořádala ve Vatikánu Papežská rada Iustitia et Pax. Obligace, jež může zakoupit jakákoli

fyzická osoba, instituce či organizace byly poprvé dány do oběhu právě toto úterý. Jsou zaštitěny různými vládami, které budou platit úroky a k datu splatnosti částku vyplatí. Podle informací, zveřejněných BBC, by tato iniciativa měla shromáždit 4.000 miliónů dolarů pro vakcinaci až 500 miliónů dětí ze 70 nejchudších zemí světa. Má se za to, že do roku 2015 bude zachráněno 10 miliónů životů, z toho 5 miliónů dětí.

Komuniké, jež vydala Papežská rada pro spravedlnost a mír se říká, že „nepochybně originální gesto Benedikta XVI., skutečné a současně symbolické, dosvědčuje ze strany Svatého Stolce plnou podporu iniciativě se širokou mezinárodní zárukou, která zajištěním nových finančních prostředků se specifickým a velmi urgentním zaměřením, poskytne bezprostřední a přímý užitek v oblasti pomoci rozvoji.

Kardinál Martino v prohlášení u příležitosti koupi první obligace sdělil, že „lidé žijící v chudobě netrpělivě očekávají chvíli, kdy korupce na různých vládních úrovních či v sociálním sektoru přestane bránit tomu, aby možnost rozvoje byla na dosah všem členům společnosti“. A dodal: „vláda skutečně vnímavá k potřebám lidí není pro rozvoj jen nutností, nýbrž i právem“. „Benedikt XVI. je přesvědčen – říká kardinál – že nastal čas. Proto rozhodl, že Svatý Stolec se bude podílet na programu obligací IFFIM. Kardinál Martino současně žádal, aby „se rychle opatřily fondy, v odpověď na chudobu, hlad, nedostatek příležitostí ke vzdělání a na probíhající boj proti malárii a šíření HIV/AIDS a tuberkulózy. Kardinál rovněž konstatoval, že Svatý Stolec je rád, že může pomáhat osvětlovat cestu jiným, kteří by se chtěli k němu připojit v úsilí, aby ti, kdo žijí v chudobě měli aktivní roli při zajišťování možnosti budování lepšího života sobě i své rodině.

I přesto, že iniciativa zavazuje vlády, které zaštiťují finanční operace, nikterak se netýká ODA (Official Development Assistance), neboli kvóty 0,7% HDP, k níž se samy vlády před 36 lety zavázaly, že ji budou poukazovat na pomoc mezinárodnímu rozvoji. „Ovšem tento finanční plán – upřesňuje dále Papežská rada Iustitia et Pax – dodnes vykazuje mizivé dostání danému závazku, vzhledem k tomu, že dosud svůj slib plní jen málo vlád. Je tedy vroucím přáním, aby se nynější emise zmíněných obligací stala „stimulem k věrnému dostání daným slibům, neboť jinak – jak mnohokrát napomínal Svatý Otec – dojde k výbuchu hněvu chudých, až přílišného množství Lazarů, kteří sbírají drobty ze stolů boháčů“. V tiskovém prohlášení, vydaném britskou ambasádou u Svatého Stolce, se říká, že „také arcibiskup z Canterbury, hlavní rabín, Britská muslimská rada, Britské hinduistické fórum i síť sikských organizací, uznali tuto kombinaci silných morálních cílů a schopnosti shromáždit fondy, a rozhodli se koupit první obligace“ projektu.

První vyplácení zisku IFFIM se očekává na konci roku 2006.

Jedním z Cílů rozvoje milénia, stanovených v roce 2000 v New Yorku, je omezit o dvě třetiny dětskou úmrtnost pod hranicí pěti let do roku 2015. Rozšíření přístupu k vakcinacím umožní dosáhnout čtvrtinu tohoto cíle.

V současnosti umírá ročně více než 10 miliónů dětí pod hranicí pěti let.

★

Velký kříž maďarských bojovníků za svobodu velmistři Maltéžského řádu

„Na znamení hluboké vděčnosti Vaší Výsosti za osobní humanitární nasazení pro pomoc Maďarsku v roce 1956“. Těmito slovy Světová federace bojovníků za maďarskou svobodu zdůvodnila udělení Velkého kříže bojovníků za svobodu v roce 1956 velmistři Maltéžského řádu, bratru Andrew Bertiemu. Čestný generální ředitel Maďarského národního muzea, Dr. Istvan Gedai, při předávání tohoto vysokého ocenění uvedl, že Andrew Bertie tehdy patřil mezi mladé členy

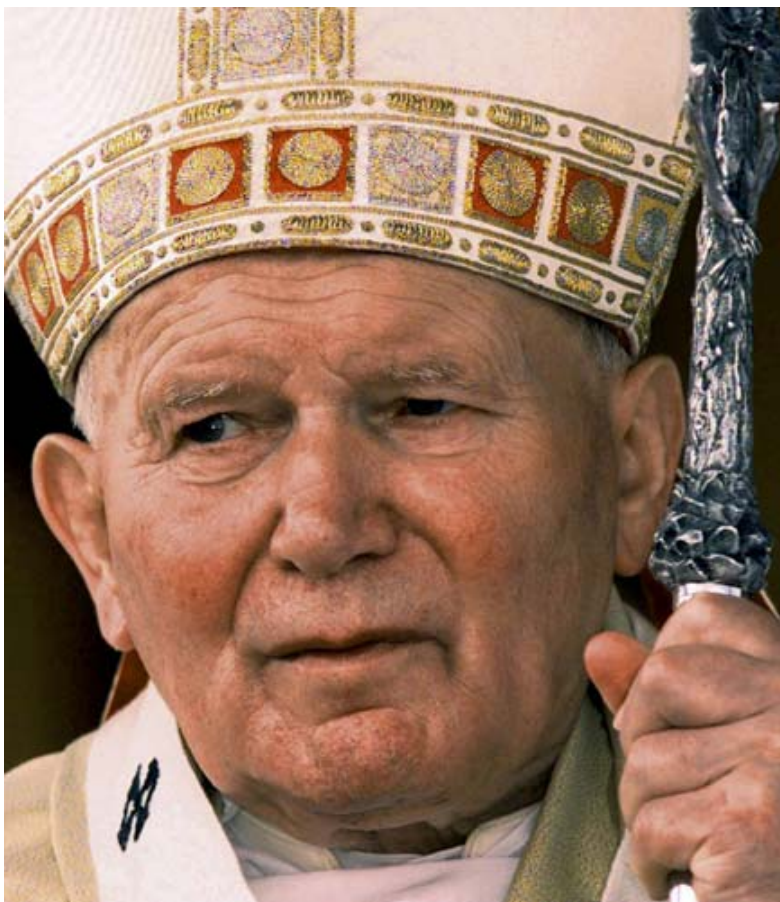
Maltézského řádu, kteří na rakousko-maďarských hranicích zajišťovali humanitární pomoc uprchlíkům a bojovníkům za svobodu. Velmistr pak v působivé děkovné řeči za toto významné ocenění připomněl 50. výročí maďarské revoluce slovy: „Naděje oné mládeže se naplnily. Maďarsko znovu získalo své místo ve svobodném světě a je pro všechny příkladem svou věrností principům demokracie a respektování lidských práv, stejně jako na mezinárodní scéně svým úsilím o pokoj ve světě“.

Arcibiskup Salerno zveřejnil zprávu o uzdravení připisovaném Janu Pavlu II.

„Považuji za svou povinnost sdělit Vám, že potřebuji vaši modlitbu vzhledem k události, k níž došlo v našem církevním společenství a která se týká kauzy kanonizace Jana Pavla II.“. Tato slova, zveřejněná pátečním vydáním italského deníku Avvenire, pronesl v katedrále italského Salerna, arcibiskup Mons. Gerardo Pierro, u příležitosti slavnosti Všech svatých.

„Vypadá to tak – vyložil dále arcibiskup – že v Ospedale Riuniti našeho města došlo k zázračnému zásahu na přímluvu Jana Pavla II. Jeho milostivý pohled spočinul na tomto městě, neboť jeden z jeho synů shledal, že je zdrav poté, co jeho manželka viděla ve snu papeže, k němuž se obrátila se svými prosbami“.

Uzdravení, k němuž došlo více než před rokem, se týká mladého Salernána, jemuž byl diagnostikován nádor. Vzhledem k metastázím, které už byly rozšířené po celém těle, nebyla žádná naděje; navíc zhoubné bujení se šířilo s ohledem na jeho mladý věk velmi rychle.

„K uzdravení došlo na základě modliteb manželky, která říká, že vroucně a neúnavně prosila o přímluvu Božího služebníka Jana Pavla II.“ – říká se v Avvenire. Žena také potvrdila, že se jí ve snu Wojtylu zjevil a ujistil svou intervencí. Na druhý den po probuzení shledala, že je manžel zcela zdrav a zbaven strašné nemoci. To vše k velkému překvapení a úžasu lékařů.

Arcibiskup Pierro rovněž uvedl, že jde o vskutku vážné podklady: „jsou zde lékařské expertízy, ověřené diagnostickými přístroji. Nabyté zdraví navíc přetrvává dlouhou dobu: půldruhého roku, což se nedá vysvětlit“.

Jan Pavel II. navštívil Salerno celkem dvakrát: v roce 1985 na závěr kongresu o osobnosti papeže Řehoře VII., a v roce 1999, kdy otevřel nový seminář, který nese jeho jméno.

V září letošního roku, u příležitosti svátku patrona města, sv. Matouše, navštívil Salerno kardinál Stanislaw Dziwisz, krakovský arcibiskup a někdejší sekretář papeže Wojtyly.

MODLITBA ZA OBDRŽENÍ MILOSTI NA PŘÍMLUVU BOŽÍHO SLUŽEBNÍKA PAPEŽE JANA PAVLA II.

**Ó Nejsvětější Trojice,
děkujeme ti, žes církvi darovala papeže Jana Pavla II. a dala v něm zazářit
něžnosti svého otcovství, slávě Kristova kříže a jasu Ducha lásky.
Svou bezmeznou důvěrou v tvé nekonečné milosrdenství
a v mateřskou přímluvu Panny Marie
nám zosobnil obraz Ježíše, Dobrého Pastýře
a ukázal nám tak svatost jako vysoké měřítko řádného křesťanského života,
jako cestu k dosažení věčného společenství s tebou.
Na jeho přímluvu nám podle své vůle
uděl milost .....(vložit svou prosbu o uzdravení duše či těla), o kterou vroucně prosíme,
v naději, že bude brzy přiřazen k počtu tvých svatých.
Amen.**

S církevním schválením
Kardinál CAMILLO RUINI
Generální vikář Jeho Svatosti pro Římskou diecézi

POUŤ

ZA OBNOVU RODIN A ZA NOVÁ KNĚŽSKÁ POVOLÁNÍ

**DĚKANÁTŮ VYŠKOV A PROSTĚJOV
DO KATEDRÁLY SV. VÁCLAVA V OLOMOUCI**

SOBOTA – 18. LISTOPADU 2006

Závazné přihlášky:

PUSTIMĚŘ–paní Šmehlíková; **DRYSICE**–paní Adamcová; **PODIVICE**–paní Maráková

Odjezd autobusu: 15.30: PODIVICE (u kostela)

15.45: PUSTIMĚŘ (zast.: u kříže v Prusích, u ZŠ)

15.50: DRYSICE (zast. ČSAD na návsi)

Cena: dospělí – 100,-Kč; děti a mládež - zdarma

POŘAD BOHOSLUŽEB: 12. – 19. listopadu 2006

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 12. listopadu	32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Terezii PROVAZNÍKOVOU, živou a + rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Jana ADAMCE a dvoje rodiče
		PODIVICE 11.00	za + rodiče MALOVY, syna Rudolfa a celou +rodinu
PONDĚLÍ 13. listopadu	SV. ANEŽKA ČESKÁ, PANNA	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Vojtěcha ŠTROBLÍKA, živou a zemřelou rodinu
ÚTERÝ 14. listopadu	ÚTERÝ 32. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za +r. BENÍČKOVU, MAHDALOVU, BUČKOVU a ZELENKOVU
STŘEDA 15. listopadu	STŘEDA 32. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 17.00	za + Annu KREJČÍ, manžela a + rodinu
ČTVRTEK 16. listopadu	SV. MARKÉTA SKOTSKÁ SV. GERTRUDA, PANNA	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Augustina KOHOUTKA, syna, stařečky, duše v očistci a Boží požehnání pro rodinu
PÁTEK 17. listopadu	SV. ALŽBĚTA UHERSKÁ, ŘEHOLNICE	PUSTIMĚŘ 17.00	za oběti komunistického pronásledování v naší zemi
SOBOTA 18. listopadu	POSVĚCENÍ ŘÍMSKÝCH BAZILIK SV. PETRA A PAVLA	OLOMOUC 17.00	POUŤ ZA OBNOVU RODIN A ZA NOVÁ KNĚŽSKÁ POVOLÁNÍ
NEDĚLE 19. listopadu	33. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Vojtěcha ČELECHOVSKÉHO a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za +Boženu KLUDÁKOVOU, manžela, rodiče, živou a +rod.
		PODIVICE 11.00	za Františka a Miroslavu HUDEČKOVY a Oldřišku a Jana NAVRÁTILOVY

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA

PUSTIMĚŘ: 6.500,-Kč;   **DRYSICE:** 5.000,-Kč;   **PODIVICE:** 1.200,-Kč
PÁN BŮH ZAPLAŤ VŠEM, KDO PAMATUJETE NA POTŘEBY FARNOSTI.

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC LISTOPAD

1. Aby ve všech částech světa skončily všechny formy terorizmu.
2. Aby se úsilím věřících ve spojení s živými silami společnosti prolomila stará i nová pouta bránící vývoji afrického kontinentu.
3. Aby v nás vzpomínka na zemřelá oživila blaženou naději na vzkříšení.
4. Aby nás Maria, Královna všech svatých, posílila ve vědomí, že jsme povoláni ke svatosti, a že tajemstvím milosti a svatosti je upřímná zbožnost.

FARNÍ INFORMÁTOR, XII. roč., týdeník farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz). Vychází každou neděli díky Božimu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks=10,-Kč. Ve formátu pdf na www.pustimer-farnost.cz.

